

gła dla urzędników gmin miejskich, lub względnie u-
b. zmniejszenia tymże kapitału pośmiertnego jest pożąda-
ne, i jak takowe urzędywiście się da?

8) Czy dla interesów materialnych mieszkańców
miast nie należałoby dążyć do wprowadzenia w życie
czyli to centralnego związku miejskich kas zaliczko-
wych, czy też innej większej instytucji kredytowej,
przeważnie kredyt mieszkańców miast na oku mającej?

9) Jakimi środkami dałby się drobny przemysł i
rękodzielnictwo krajowe najlepiej podnieść i zabezpie-
czyć przed następstwami konkurencji zagranicznej.

10) Jakie znaczenie mają dla miast szkoły wydzia-
łowe i przemysłowe, jak je należy urządzać i utrzy-
mywać?

11) Czy należy urządzać perjodyczne zjazdy dele-
gatów miejskich i jaką należy im nadać organizację
w celu skutecznego ich działania?

Wszystkie te pytania zostały poruczone pojedyn-
cznym członkom komisji do wypracowania referatów,
które mają być wniesione w komisji a następnie przed-
stawione wieceowi.

Pisma do komisji wieceu należy przysyłać na
ręce przewodniczącego dr. Józefa Millereta, albo sekre-
tarsza Karola Gromana.

Korespondencje polityczne „Dz. Polskiego.”

Wiedeń 13. czerwca.

(A. A.) Wiener Abendpost powtarza z naciskiem do-
niesienie swoje, iż sejmy czterech południowych kraj-
ków zwolane będą w sierpniu, a to na próbę tamtej-
szych Wydziałów krajowych. Nie słychać, by Wy-
dział galicyjski udał się do rządu z taką prośbą, cho-
ciąc mu wiadomo, że sejm sejmu zamkniętą będzie w
październiku, czas obrad przeto byłby nader krótki,
gdymy je rozpoczęto dopiero 15. września.

Stara i Nowa Presse wiodą dalej spór o to, czy
rząd mógł i powinien był pociągnąć biskupa tryden-
ckiego do odpowiedzialności za jego kroki przeciw ks.
Prato. Nowa Presse gwałci wszelką logikę, siłąc się
na dowody, iż rząd może zabronić suspendowania du-
chownego a sacris przez władzę kościelną.

Towarzystwo Sokół w Gaja (w Morawji) zamie-
rza zwołać tabor (zgrupowanie ludowe) w celu na-
radzenia się nad tem, czy wejście deklarantów mora-
wskich do Rady państwa przyniosło jaki pożytek
stronnictwu federalistycznemu. Przeciw projektowi
temu objawia się silna opozycja w kręgach czesko-
morawskich.

W sejmie styryjskim wnosi Wydział krajowy
projekt utworzenia okręgów gminnych.

W Pradze uwieziono przywódcę robotników p.
Scheu i przesłuchano wielką liczbę robotników. —
Trwa tam w najlepsze walka Starych z Młodymi; —
z powodu uzupełniających wyborów do sejmu, obydwa
stronnictwa postawiły odrębne listy kandydatów.

Właściciele obligacji pierwszeństwa kolei naddnie-
strzańskiej udali się do rządu o mianowanie kuratora,
który bronił ich praw, stosownie do nowej ustawy.

Austria i Węgry.

*Donosiliśmy już kilka razy o konferencjach cło-
wych w Petersburgu pomiędzy reprezentantami Au-
strij i Moskwy. Pester Lloyd podaje teraz niektóre
szczegóły o tem na co rząd moskiewski niby przy-
staje w celu ułatwienia obopólnego ruchu handlowego:
Naprzeciw Stali ma być urządzony punkt przepra-
wy, urządzenie zaś stacji komory także zawieszono
od rezultatu komisji. W zasadzie przystano na urządzenie
komory pomiędzy Podmajdanem a Tomaszowem tudzież
Kozaczówką i Nowosielicą. Bezwarunkowo ma-
ją być urządzone urzęda cłowe (Zollstellen) pomiędzy
Duthobyczowem a Drużkopolem koło Szarpanca, pomi-
ędzy Radziwiłowem a Wołoczyskami naprzeciw Zba-
raza, następnie pomiędzy Wołoczyskami i Husiatynem
naprzeciw Kahańarówce. Obiecano także rozszerzyć
kompetencje asygnowania cłowego, która przysłużyła
dotychczas tylko niektórym komorom pogranicznym.
Punkta przeprawy w Szycach i Łązkach Zaklikowskim
przyrzeczono zamienić na rogatki cłowe, jeżeli komi-
sje w ciągu lata bieżącego uznają potrzebę tego. W
zasadzie przyznano komorom III. klasy w Ratajach,
Sandomirzu, Szycach i Baranie prawo oclania win au-
striańskich. Rogatki zaś cłowe będą miały prawo prze-
puszczania niektórych artykułów codziennego użycia.
Z powodu uciążliwości spisywania kilkakrotnych de-
klaracji rząd moskiewski pozwoli komorom przy ko-
lejach położonym odbierać towary na prosty list fra-

chtowy, a deklaracje będą mogły być dopiero później
wnieszone w terminie 5 lub 14 dni podług kategorii
komory. Uznano w zasadzie potrzebę łączących urzę-
dów cłowych austriacko-moskiewskich. Ze strony mo-
skiewskiej życzono sobie, aby przy transporcie wo-
łów do państwa austriackiego, wjazd odbywał się
wprost koleją żelazną do kwarantany, i aby w kwar-
rantach austriackich interwenjował weterynarz mo-
skiewski, znający stosunki miejscowe; w Nowosielicy
żądał aby zaprowadzono takie urządzenie, izby wozy
ładowne zbożem nie potrzebowały być wyprężane, i
aż pod komorę ciągnięto rękami ludzkiemi. W Husia-
tynie ma być postawiony most wspólnym kosztem bez
omycenia. Nareszcie wymówił sobie rząd moskiewski,
aby zniesienie okręgu wolnocłowego w Brodach ry-
chło nastąpiło. O tych wszystkich punktach mają je-
szcze zdanie swoje wypowiedzieć austriackie ministerja
spraw wewnętrznych i skarbu.

* Wiener Abendpost potwierdza dzisiaj, że sejmy nie-
których krajów południowych mają być zwolane pod
koniec sierpnia dlatego, że we wrześniu przypada tam
wioabranie, i same wydziały krajowe domagały się
przedsego terminu. Termin zebrania reszty sejmów po-
zostaje na d. 15. września.

* Agitacja przedwyborcza w Czechach idzie dalej
torem husyckim. Klub Młodych oświadczył, że posta-
wi osobnych swoich kandydatów. Organa Starych: Po-
krok, Politik i Czech zięją na to ogień i uderzają na
gwałt z powodu takiego zerwania „solidarności naro-
dowej.“ Całkiem tak jak u nas. Ad captandam bene-
volentiam dwóch fundatorów: Clam - Martinitz i Lobko-
witz ofiarują na budowę teatru narodowego po 5.000
złr., płatnych w 5 ratach rocznych.

* W dolnej Styrii kółka młodo-słowiańskie wysta-
piły z propagandą, aby w liturgji kościelnej zaprowa-
dzono język narodowy, zamiast niezrozumiałego łaciń-
skiego. Słychać że i Niemcy nie byłiby przeciwni ana-
logicznemu żądaniu.

* Otwarcie konferencji międzynarodowej w Wiede-
niu w sprawie zapobieżenia szerzeniu się cholery, na-
znaczone na dn. 15go bm., odroczonem zostało do d.
1go lipca.

* Sejm węgierski rozpoczął na nowo d. 12. b. m.
swoje posiedzenia.

* Uwieszenie Scheua, agitatora socjalistycznego w
Pradze nastąpiło w skutek rekwizycji policji wiedeń-
skiej. Był on w przejeździe do Berlina i nocował w
redakcji Delnickich Listou. Z równoczesnych przesu-
chań wielu robotników pruskich widać, że znaleziono
przy nim kompromitujące listy, i że władze policyjne
przewidują jakiś spisek socjalistyczny.

Sprawy zagraniczne.

Francja. Ogólne oburzenie, wywołane w Pary-
żu i w całej Francji postępowaniem policji, która za-
miast wystąpić przeciw zaburzenieli i napastnikom,
popiera ich — wzmożło się jeszcze, kiedy p. Fourton,
minister spraw wewnętrznych na posiedzeniu Zgroma-
dzenia pochwalił prawie napastników mówiąc, iż pro-
wokację dali sami republikanie. Policjownicy wszelkiej
kategorji, po raz trzeci, kiedy rzucano się znowu na
deputowanego Ronvier, nie spieszyli się bynajmniej z
pomocą, ale odparli, że republikanie to są sami bu-
rzycielami pokoju. Podczas owacji wyprawionej na
cześć Gambetty, też sama policja, która nie wystąpiła
czynnie przeciw zbirom napoleońskim — aresztowała
ludzi, którzy wołali: „niech żyje republika! — niech
żyje Gambetta!“ Zauważano również w czasie tych
zaburzeń dnia 11. bm., że ci tylko znajdowali najsil-
niejszą tarczę w policyjnych organach, którzy wołali:
„przec z republika!“ Szefowie byłej policji napoleoń-
skiej podlegali piśniarce policyjną, a widziano nawet
prezydenta klubu bonapartystowskiego, Eschassiaux,
jak publicznie oddawał pochwały i składał życzenia
chorobie policyjnej.

Na wszystkie te sceny przypatruje się rząd pra-
wie obojętnie, a jeżeli wystąpi, to dwulicowość wido-
czna na każdym kroku. Bonapartystowski naprzykład
dziennik Le Pays, który wystąpił z odezwą do ajent-
ów policyjnych, żeby bili, a w razie potrzeby mor-
dowali republikanów, został zawieszony, ale jednocze-
śnie zarządzone zawieszenie i kilku republikańskich
organów. W Paryżu, jak donosi telegram, ogromne o-
burzenie, i kto wie do czego przyjdzie, jeżeli niedo-
łączy, a właściwie faryzejski rząd dążyć jeszcze patrząc
będzie przez palec na wicherzenia szajki, stworzonej
przez smutnej pamięci Napoleona III.

Telegram z dnia 13. bm. z Paryża donosi: Hra-
bia Sainte-Croix skazany został za zamach na Gam-
bette na sześć miesięcy aresztu, 200 franków grzywny

i na zwrot kosztów. Inni uwiezieni skazani zostali na
wolnej stopie, jedni na 8 dni, inni na miesiąc aresztu.

Lewy środek Zgromadzenia narodowego postawi
w poniedziałek (dzis) wniosek, domagający się ogło-
szenia republiki z prezydentem na czele, którym ma
być Mac-Mahon, mianowany na lat siedm, tudzież za-
dający częściowej lub całkowitej rewizji konstytucji
republikańskiej. Dla wniosku tego zażądać mają wno-
skodawcy nagłośni uchwały i jest nadzieja, że uzy-
skają częściowe poparcie w środku prawym; mimo to
powodzenie podlega jeszcze wątpliwości. Zaprzeczają
pogłosze, jakoby książę Décazes miał zamiar wysta-
pić z gabinetu. Głównodowodzący karlistów, generał
Elio, przybył do Paryża.

Ministerjum francuskie otrzymało pierwsze wy-
czerpujące sprawozdanie z Nowej Kaledonii o ucieczce
Rocheforta i towarzyszyów.

Niemcy. Prezes stowarzyszenia robotników nie-
mieckich, p. Hasenclever, wydał z powodu przesłado-
wań tych stowarzyszeń odezwę, w której zawiadamia,
iż biuro stowarskie przenosi się z Berlina do Bre-
my i że tamtejszy pełnomocnik, W. Frick, zastępo-
wać będzie prezesa.

O rewizjach i konfliktach pism rozmaitych i ko-
respondencyj podamy jutro bliższe szczegóły. Organa
rządu brandenburgskiego występują „w imieniu prawa
i porządku“ przeciwko rewolucyjnym podżegaczom
ciemnego ludu, jak nazywają demokratów socjalnych.

Kronika.

(d. 15. czerwca)

Niebo uwiesiło się widocznie na nasze spokojne
miasto. Kilka dni było pogodnych — już zaczęliśmy
mieć nadzieję, że słońce stanie się naszym stałym gościem,
iż znowu nastal deszcz, który widocznie chce się na
serwo zagospodarować. Jest pytanie, co wprowadziło tę karę
niebiosa: czy bezwyznanowstwo, czy to, że Jezuitów dotych-
czas z Austrii nie wypędzono? Rozwiązanie tego ważnego
pytania pozostawiamy (światłej) opinii publicznej.

Komitet jubileuszowy Seweryna Go-
szońskiego ukonstytuował się w niedzielę, wybie-
rając przewodniczącym Augusta Bielowskiego, zastępcą Lu-
dwicka Pierozynskiego, sekretarzami Edwarda Błotnickiego
i Klementa Kanteckiego. Wybrano także komisję redakcyj-
ną do księgi pamiątkowej. Spodziewać się, że redakcyj-
ną poprze komitet liczną prenumeratą księgi pamiątkowej,
w której zamieszczone będą prace najznakomitszych pi-
sarzy polskich. Prenumeratę przyjmuje księgarnia Gubryno-
wicza i Schmida.

Znowu samobójstwo. Aleksander Gerstmann,
uścizły poborca głównego urzędu cłowego we Lwowie,
(wieku 57 lat, żonaty, ojciec kilkorga dorosłych dzieci),
przyszedłszy wczoraj o godz. 11. w południe do biura,
polecił służącemu, aby nikogo nie puszczał, gdyż ma za-
łatwić ważną sprawę, nad którą swobodnie pomyśleć musi.
Wkrótce potem zamknął się na klucz. Minęło 2 godziny.
Służący zniercierpliwiony dźwiękiem czekaniem wyszedł na
dziedzinie, by oknem spojrzeć, co się dzieje. Sposzrzedł
tylko kapelus na miejscu. Zaniepokojony ciszą zaczął pu-
kać do drzwi, a gdy to było bez skutku, więc podsadził
drzwi i dostał się do wnętrza. Na zawiasie szafy biurowej
został szefa swojego wiszącego bez życia. Ratunek okazał
się za późnym. Zawiadomiona o wypadku naczelna wła-
dza skarbowa, zrobiła natychmiast szkroto kasę. Znale-
ziono wszystko w porządku. Niecierpliwili od dłuższego
czasu cierpieli niezwykły smutek, lecz nie zwracali się
przed nikim, choć posiadali wielu przyjaciół, którzy go
kochali dla wielkiej prawości charakteru.

Stowarzyszenie gimnastyczne „Sokoła“
we Lwowie (n. b. odróżnić trzeba od niego straż ogniwą
ochotniczą „Sokół“) gospodaruje tak doskonale funduszami
sobownymi, że np. wystawiło na Strzelnicy letnią gim-
nastykę, w tym oczywiście celu, aby ćwiczenia młodzie-
ży tam odbywać a nie w sali zawilgoconej przy ogrodzie
miejskim. Tymczasem ani zeszłego, ani tego roku nie
odbywają się ćwiczenia na Strzelnicy. Wpoco wyda-
wano pieniądze na urządzenie gimnastyki letniej? Publi-
czność, interesująca się tem, obcięża się dowiedzieć cze-
goś w tym przedmiocie na wczorajszym „walnem“ zgroma-
dzeniu „członków“ Towarzystwa gimnastycznego. P. Hal-
bitter, sekretarz Towarzystwa z polecenia prezydium za-
bronił publiczności wstępu do sali. Walne zgromadzenie
było też tajnem, a to zapewne dlatego, ponieważ do kom-
pletu członków (20tu) musiało zaangażować kilka osób
wcale nieuprawnionych do głosowania.

Nieporządek przy budowach. Wiadomym
jest powszechnie nakaz magistratu, że właściciele budują-
cych się i restaurowanych budowli, skoro przez to tro-
toar jest nie do użycia, obowiązani są kłaść deski na dro-
dze, aby nie tamować komunikacji. Wielu z przedsiębior-
ców budowli nie przestrzegają tych przepisów, na co zwrac-
amy uwagę władz kompetentnych. Jeśli jest pogoda, mo-
żna przejść przez gościniec; ale skoro nastaje słońce, która
obecnie u nas stała się ciągłą, nateraz komunikacja
pieszka jest zatamowana.

Przeniesienia. Namieśnik przeniósł komisarsza
powiatowego Ant. Edera z Gródka do Żydaczowa, a konce-
pistę namiestnictwa Czesi. Niewiadomskiego z Żydaczowa
do Gródka.

Znowu pożary. Tego samego dnia, kiedy go-
rzała Nadwórna, spaliło się w Chyrowie 14, a w Krysty-
nopolu 14 domów. Chyrow był przed dwoma laty, Kry-
stynopol przed rokiem pastwą płomieni, ale nanka poszła
w las. Tym razem Chyrow byby znowu poszedł cały z
dymem, gdyby nie sikawki kolei Dniestriańskiej i Łupko-
wskiej, energia urzędników kolei, obecnego starosty Draka
i wreszcie przybycie burmistrza dobrońskiego z sikawką.
Kłęskom takim nie zapobiegnie nic innego, jak tylko zo-
rganizowanie obywatelskich straży pożarow-
wych we wszystkich miejscowościach, i do te-
go należy przystąpić bez zwłoki.

Ochotnicze straże ogniove z Bochni, Brze-
ska i Okocimia urządziły sobie wczoraj (14. bm.) wspólną
wycieczkę do Wisnioza. Niepogoda jednak musiała im prze-
szkodzić.

Ze Skolego otrzymaliśmy zażalenie na repre-
zenta-ta tamtejszego komitetu pogorzeliów, iż nie rozwija
należyte czynności, której się podjął. Dotąd np. nie roz-
dzielono jeszcze nadstawnej odzieży, a 600 gld. zebranych
składkami nie rozdzielono pomiędzy potrzebujących, al-
bowiem istnieje projekt, że te pieniądze urządzić cegielnię.
Komitet powinienby takie rzeczy w łonie swoim załatwić.
Zarząd dóbr hr. Kinskyego ofiarował 2500 sztuk drzewa
budulowego.

W Krystynopolu obecny starosta sokalski prze-
konawszy się, że gmina żadnych przyrzędził gąszenia nie
posiada, i że co do ostrożności wobec niebezpieczeństwa
pożaru panuje tam zupełne niedbalstwo, zasuspendował na
miejsze naczelnika gminy, a zgromadziwszy gminę na po-
gorzeliaku, przedstawił jej konieczność porządnej ogniowej
policji i dostarczonych środków ratunku. Spodziewać się
należy, że tak wymowny argument, jak świeże zgłosze-
nie i widok zniszczonego mienia, trafi do przekonania opie-
zających gmin.

Podczas wylewu Sanu 19. maja br. zginął
żandarm z Jarosławia Józef Franz i tylko kapelus jego
znaleziono; temi dniami znaleziono jego zwłoki. Padł on
ofiarą swego poświęcenia.

Nieszczęsny wypadek. Dnia 9. bm. asyent
mierzny, Kazimierz Sawicki, przy wyrębianiu linii gra-

nicznej między lasem dworskim a gminnym w Synow-
ku-Wyżnym, w starostwie styryjskim, skutkiem własnej
nieostrożności zabity został na miejscu przez upadające
drzewo.

Dziennik „Kraj“ przeszedł na własność spółki,
której głównym reprezentantem jest dr. S. Szachowski.
Od dnia 1. lipca Kraj wychodzić będzie w zwiększo-
nym formacie.

Bolechów 13. czerwca. (Koresp. Dzienn. Polsk.)
Podpisy na petycji stowarzyszenia nauczycieli ze Zosim,
wystosowanej do Rady państwa, celem przyjęcia sprawy
szkolnictwa za czysto-państwową, nie zaprzestano zbierać.
I tak na konferencji okręgowej odbytej w czasie Zielonych
świętek w Strjuju, podpisało takową ośmdziesięciu kilku
nauczycieli. Możeby Rada szkolna zapobiegła temu w jaki
sposób.

Nadwórna 13. czerwca. (Koresp. Dzienn. Polsk.)
Ochotniczym strażem ogniom staniawowskiej i kolo-
myjskiej, które nam niespodziewaną a tak dzielną przynio-
sły pomoc w nieszczęśliwym, podżegawym secesyjnie za-
tę pomoc przez reprezentację gminną. Dzisiaj znowu przy-
wieźli nam dwie ogromne fary chleba i żywności ze Sta-
niawowskiej, okrzyk radości i podziękli dla Staniawowian
niezmierny ze strony całej tutejszej ludności, a komitet
miejscowy pracuje niezmiernie nad rozdzielaniem przy-
stanych pieniędzy i żywności pomiędzy biednych pogorzeli-
ców, przewodniczącemu komitetu, zastępcę starosty hr. Łoś
czynny i troskliwy, daje silną ręką, że składki pójdą
dobrze i zubożalnym rodzinom znaczna przyniesie pomoc,
młody jeszcze i zdaje się, że fizycznie niezbyt silny za-
nowy hrabia daje dowody otrzymać bardzo dobrej szkoły,
i lękać się można, aby przy nawale różnorodnych na tu-
tejszy powiat spadłych czynności nie ucierpiał przez pracę
na zdrowiu.

Likwidacja krakowska dotąd nie przybyła, inne ase-
kuracyjne towarzystwa już przysłały swych ajentów. Pi-
kny czyn wysłał p. Piwniczka inspektor banku wie-
deńskiego, który na pierwszy moment dostarczał pogorza-
łym lokalności i pomieszczał ich z ujmą swoich urzędni-
ków, ulokował teraz całe starostwo, a już trzeciego dnia
po spaleniu kazał zwieźć tarcie pod spalony kościół na
tymczasowy dach, aby ochronić sklepienie od runięcia, je-
szcze szkoła potrzebuje nagłej pomocy, aby na przyszły
rok mogła z początkiem września być otwartą, i tutaj
spodziewamy się chętnie pomocy od skarbu za pośredni-
ctwem szanownego p. inspektora Piwniczki, jako też od ek-
sradu i Rady szkolnej krajowej.

(Na powyższą wiadomość o pożarze wyruszyliśmy nie-
korzystną opinią o burmistrzu, bo nas uderzył szczegół o
zupelnym braku rekwizywtych ogniowych. Kilku obywateli
nadworniańskich, między tymi notariusz, pleban i profesor
przysłali nam dzisiaj pismo, w którym oświadczyają, że p.
Jan Chomiak, teraźniejszy burmistrz, od czasu objęcia swo-
jego urzędowania dał niezbitie dowody, gruntowniejszej zdol-
ności kierowania swoim trudnym urzędem. P. R.)

Młodzież polska za granicą. W roku ze-
szłym donosiliśmy, że p. Karol Zaremba, Krakowianin, u-
czeń krakowskiego instytutu technicznego, obecnie archi-
tekt w Berlinie, otrzymał w Pradze pierwszą nagrodę kon-
kursową za plan na hotel. Obecnie dowiadujemy się, że
niemieckie towarzystwo budowy lokomotyw i wagonów za-
mówiło u p. Zaremby plany na ozdobienie i wewnętrzne
urządzenie 5 wagonów, przeznaczonych dla króla szwedz-
kiego i jego rodziny. Obecnie pracuje p. Zaremba w kró-
lewskim biurze budownictwa w Berlinie i prowadzi pre-
budowę Izby panów.

Nowy środek eksplozyjny. Szwedzki kapitan
Björkman obmyślił nowy materiał eksplozyjny pod
nazwiskiem „Vigorit“, silniejszy od Dynamitu, ale mniej
niebezpieczny, bo niezapalny na gorąco.

Niesumienność dziennikarstwa pru-
skiego. Kilku robotników zatrudnionych przy budowie
kolei berlińsko-drezdeńskiej, popełniło morderstwo na ja-
kimś rybaku. Wychodząc w Berlinie gazeta sądowa p. „
Tribune“ podała wiadomość, że mordercy są Polakami, i
wzięła z tego assumpt, aby się rzucić w najbezczelniejszy
sposób na narodowość polską, jako wydającą z swego ło-
na samych zabójców i morderców. Same nazwiska morder-
ców wskazują jednak, że mordercami są Niemcy i tylko
wyrafinowana przewrotność mogła ich Polakami uczynić —
wskazują ich nazwiska, które podajemy. Za nimi ci mło-
dzieńcy nazywają się: Karl Kote, Friedrich Kote, Ferdi-
nand Reinhardt, Friedrich Polack, Karl Radike, Michael
Brunke i Johann Herkt.

Stowarzyszenie pocztmistrzów, poczt-
ekspedjentów i ekspedytorów dla Galicji, Bu-
kowiny i W. ks. Krakowskiego, ogłasza miesięczny wyni-
lkasowy:

Przychód: a) Z obrachunku przez wydział Stowa-
rzyszenia na dniu 11. maja b. r. pozostało w kasie goty-
wych pieniędzy zł. 460.13¹⁰/10, b) w kasie oszczędności
lwowskiej ulokowano tymczasowo zł. 300, c) od 12. maja
do 11. czerwca b. r. wpłynęło częściowo od delegatów
częściowo od pojedynczych członków Stow. zł. 1054.24
razem zł. 1814.37¹⁰/10

Rozchód: Wydano na zaliczki, na zwrot udziałów
na porte i koszty administracyjne zł. 635.77, z dniem 11
czerwca zostaje w kasie zł. 1178.60¹⁰/10, z której to po-
zostałości ulokowano w kasie oszczędności bukowińskiej
do nieoznaczonego czasu 500 zł. na 5 pre.

Upraszam się pp. pocztmistrzów, poczt-ekspedjentów i
ekspedytorów o spieszne nadesłanie odpowiedzi na stawia-
ne tymże zapytanie, jako też i książeczki kontowych
pp. delegatów o nadesłanie wykazów, które poczty i któ-
rzy pocztmistrz, ekspedjenci lub ekspedytorowie zalegają
z należyciściami za kalendaryz Rodzin polskich; niemniej
tych się uprasza, by swoje dotychczasowe rachunkowe po-
mocnicze książki celem ostatecznego obrachunku wszy-
stkich członków stowarzyszenia jeszcze w tym miesiącu
nadesłali.

Wszystkich zaś członków czynnych naszego stowarzy-
szenia najusilniej upraszam wzywając ich, by zaletności
tak wziętych zaliczek, jako też nieuiszczonych wkładek
na udziały, wprost do kasy stowarzyszenia nadsyłali do o-
statniego czerwca nadesłali, w przeciwnym razie dadzą
tem dowód, że do Stowarzyszenia należeć nie chcą.

Załączony d. 11. czerwca 1874. Leon de Schiller,
zastępcę prezesa. Wiktor Bilski, rachmistrz.

Dział liferacko-artystyczny.

(d. 15. czerwca)

* W sobotę przedstawiono od dłuższego już czasu
nie dawana opera Verdiego p. t. „Rigoletto“. Partję ka.
Alfreda odgrywał p. Zakrzewski. Z wielką przyjemnością
śledzimy postępy młodego śpiewaka, a z każdym dniem są
one widoczniejsze. Kilka dni temu w „Trubadurze“ a w
sobotę w „Rigoletcie“ złożył p. Z. w oczy bijące dowody
swego wielkiego talentu, dla tego też nie przestaniemy
ciągle z zachęcać naszego tenorzystę do pracy, ażeby świa-
tne przychoły, którą mu powszechnie rokuja była zscy-
wicie świetna. Żadna, pełna dramatycznych efektów par-
tję Rigoletta, odgrywał p. Köhler, jak zwykle z uczniem
i głębokim przejęciem się śpiewem. Podnieść także mu-
simy wyborną grę p. Köhlera, której mu pozasobotnio mo-
że niejedyn artysta dramatyczny. Po debiutach dwóch
barytonistów, publiczność nasza powinna się była wosora-
szem przedstawieniem przekonać, jakiego w p. K. posia-
damy śpiewaka i jak taką siłą onieć należy. Głos mimo

Pozuryt sia spiwak z wamy...
Pożuryt sia... taj pide.

Rozbrzmiała tedy szeroko po całej kozaczyźnie
pieśń natchnionego teorbaniasty, o świetności dawnych
dziejów Ukrainy — o serdecznem braterstwie z La-
chami:

Jedna maty, jedni chaty,
Razom w poli stawaj kisz...
Z Lachom bytoś, z Lachom żytoś,
W jednym horszku priw kulisz.

Z wika wilni i sawilni
Ne puskały szabel z ruk...
Razom w radach, razom w zwadach...
Uradyżył szczo dla wnuk?...

Znajem z wiści kto koryści
Z naszych swarok wyhladaw...
Z nych to zerno zjiszto skwerno;
Bo ich woroh zasiwaw.

Teper bywo žne szczastywo,
Na nedoli naszych lit...
Dowho znosym — ale skosym...
Nim dostyhnę, nuždy žwit!

Czyżto treba syły neba
Szczob turnuty maniak z pnia?...
Ono wyswem... w szabli blysnem...
Pide w roztycz kacapnia!

W pośród dum podnoszących ducha, i rozgze-
wających fantazję ludu o dawnych bohaterach Ukrainy,
o Mazepie, Swierczowskim, Konaszewiczu, Roma-
nie z Kozory, powtarzała się niby zwrotka nieusta-
jąca pieśń o hetmanie zlotobrodym, owym oczekiwa-
nym zabawcy, mającym przybyć z Polaszcy, aby w
imie dawnych atamanów, zerwać pęta i wrócić wol-
ność Ukrainie:

Atamany ridni znajut
Nasze sercie, nasz bukat...
Wony swydko widhadajut
Jak howoryt do nych brat...

Prosty, prosty laszcy synu,
W waszcy zemli inszcy świt...
I kozak twouj rodynu
Iasce znaw wid dawnych lit.

Ne jeden z was buńczuk maw...
Zwavyj w poli mołodęć!
Ne jeden z was Turka hnaw,
Kakut lude z Pidhoręć!...

Cwite róża pry kalyni
Kozak z konia pochytyj sia,
I z dumkoju pry dotyni,
Na kulbacj położyj sia.

No win o tym dobre znaje,
Splyne szczastyje jak woda...
Koly z namy zabulaje
Zolotaja Boroda!

Ne hodyt sia dowsze spaty
Atamańskoj detyni...
Wona wynna dobre znaty
Jaka roskisz w pustyni!

Przydjo do nas myłyj Lasze!
Przydjo polskie hetmania!
Dziuba w bili ruki spłasze
Jak ty siadysz na konia...

Pieśni te entuzjasmowały w najwyższym stopniu
ludność kozacką. Przysłuchiowano się im gromadnie,
uważając Padurę za apostoła wolności, a pieśń jego i
słowa, przyjmują za święte jako znak bliskiego wy-
bawienia. Padura miewał do zgromadzonych formalne
wykłady, w których malował żywe obrazy przeszłości
Ukrainy, dawny jej związek z Polską i obecna nie-
wolę moskiewską. Wszędzie w głębi serc słuchaczów
znajdował grunt przysposobiony — nienawieść ku Mo-
skwie, a oczekiwanie od Polski wyhawienia i pomy-
ślniejszej przyszłości. W pamięci ludu pozostał Chmiel-
nicki katem: „Zyły nasi predki roskiszne ta bu-
no z Lachamy, powiadali starzy, nahryszczy wydno,
bo daw nam Waschmohuszcy woroha Chmila, a toj
daw pokutu u Moskala“. Z uniesieniem słuchano Pa-
durę, nazywano go aniołem: „Cherowyme nasz!“ Ze-
gnano z rozrzwieniem i błogosławiono w dalszą dro-
gę. W jednym kurzeniu na uczcie wyprawionej dla
niego przez starszyny, gdy odpiewał swego „Lirni-
ka“ zapął powstał tak wielki, iż jeden z obecnych
dobywszy szablę, zawołał: — „Abo wedy nas, abo hył!“
Porwano lirnika na ręce a wśród odgłosu trąb,
szczęku szabel i leczących w górę jęłomów rozlegał
się nad brzegami Kubania okrzyk: Hurra! „Ten sce-
nizm, pisze Padura w swej autobiografji, stał się wia-
rą naszą w krajowców, a może jedną z najmilszych
chwil naszej młodości.“

(D. n.)

